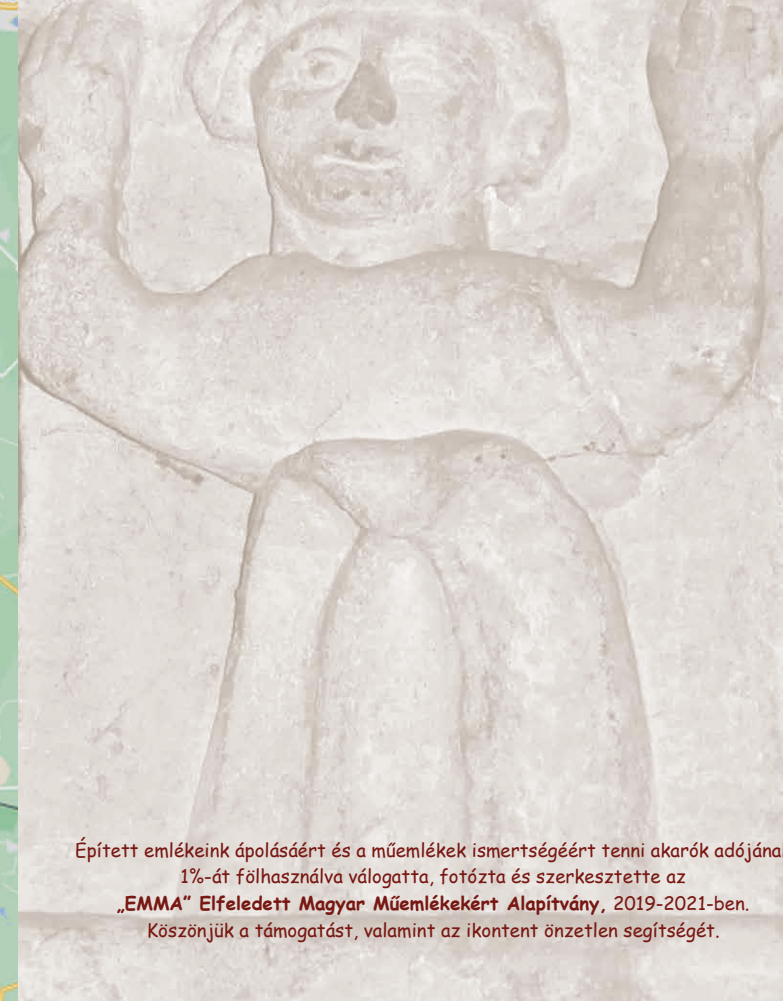

„EMMA”

„EMMA” Elfelejtett Magyar Műemlékekért Alapítvány
2090 Remeteszőlős, Banka u. 24.
kapcsolat@magyarmuemlek.hu
<http://magyarmuemlek.hu>
Tel.: +36 30 211 3182

Árpád-kori emlékeink a Felvidéken II.

Épített emlékeink ápolásáért és a műemlékek ismertségéért tenni akarók adójának 1%-át fölhasználva válogatta, fotózta és szerkesztette az „EMMA” Elfelejtett Magyar Műemlékekért Alapítvány, 2019-2021-ben. Köszönjük a támogatást, valamint az ikontent önzetlen segítségét.

Dunasápújfalú (Nová Dedinka)

A XIII. sz. közepén épült téglatemplom hajóját külső vakárkásor díszíti. Jó állapotú falfestései a XIV. században készültek. A XVI. században a szentélyt megnagyobbították és átépítették. Gót boltívei gyámkó nélkül, a falban végződnek, és zárókő helyett egy keresztben futnak össze. Kettős diadalíve szokatlan.

Erzsébetkápolna (Kaplna)

Az 1244-ben épült téglatemplomot egy 1634-es tűzvész után újjáépítették, a XVIII. században belsejét barokkizálták. Két, román stílusú tornya közül ma már csak az egyik áll, robusztus támpillérekkel megtámasztva.

Gány (Gáň)

A Szent Család templom a XI-XII. sz. fordulóján épült. A XVIII. sz. közepén ugyan barokkosították, de külsején megőrizték a román stílusjegyeket (a szentély és a déli befalazott bélletes kapu, a hajó külsején felül ívkoszorúba összefutó vakárkádok).

Gimeskosztolány (Kostol'any pod Tribečom)

A Szt. György templom régi, kis hajója a XI. sz. elején, a későromán új hajó (északi falán eredeti freskók) a XIII. században épülhetett (karzat, bélletes kapu, románkori keresztelőmedence). A koraromán, falazott szószék XI. századi. A szentély (benne rácsos szentségház) dongaboltozatának északi és déli része különböző kőrakási módszerrel készült. A szentély mellett a hajó falában ismeretlen eredetű és korú, háromsoros szöveg. Körötte koraközépkori sírok.

Gútor (Hamuliakovo)

A XIII. században épült Szt. Kereszt plébániának, mely eredetileg valószínűleg különálló kápolna volt (3 működő és 2 befalazott ablak, szentelési kereszttek), a nyolcszög öt oldalával záródó szentélye és téglabéléssel kirakott déli kapuja van. Belül XIII. századi freskók. Ferde, kúp alakú tornyát gótikus fiatornyok díszítik.

Hegy / Vízkelet (Hed / Čierny Brod)

A ma használatlan, romló állapotú templomot 1220-1230-ban építették. A nyugati falban különleges kőlap, jeruzsálemi és hármaskereszttel. A hajó külső falain lizénák, fölöttük románkori, fogazatos fríz. A szentély vélhetőleg a XIV. sz. végén épült, támpillérei 1752-ben készültek.

Hontvarsány (Kalinčiakovo)

boltozatát. Belsejében gótikus kő keresztelőmedence.

A XII. századi, ma református kőtemplom klasszikus koraromán stílusát alaprajza, díszítései és román ívű kapujának nyoma is mutatja. Félköríves szentélyén vakárkád, lizénák (egy megmaradt) nyomaival. Gótikus átépítések kaptak a támpilléreket és a torony aljának

Jókő (Dobrá Voda)

Az 1241 előtt épült, nagy gótikus erődítmény emeletnyi magas falai maradtak fenn bástya- és toronymaradványokkal. A várat a tatárjárás után Nagy Aba építtette egy korábbi vár helyére. Volt remetelak (oltár és tűzhely nyoma látszik) és a XIX. században börtön is.

Kopcsány (Kopčany)

IX-X. századi, avar- vagy honfoglaláskori, tisztázatlan eredetű, kissé szabálytalan alaprajzú, kicsi kőtemplom. A Kárpát-medence legöregebb épülete. Mindössze 2,2 méter széles. Négyyszög záródású szentélyének tájolása eltér a hajóétól. Az északi falon két eredeti kis résablak. Belsejében XIV-XV. századi falfestések.

Körmöcbánya (Kremnica)

A XIII. sz. elején épült és a várfal részévé vált Szt. András kápolna egy kétszintes rotunda. Alul románkori, rakott boltozatú csontkamra, közepén oszloppal. Bordás boltozatú emeletét gótikussá építették át a XIV. században. Ekkorról származnak a mérműves ablakok és a csúcsíves portálé. Belsejében XIII. és XV. századi freskók.

Nagyhind (Veľké Chyndice)

A XIII. sz. elején épült templomot 1746-ban barokk stílusban építették át. Az eredeti szentélyből sekrestye, a hajóból szentély lett. A régi szentély külsején tizenhárom vakárkád és a lizénák a téglából kirakott talppárkányig megmaradtak. A déli oldalon félköríves román ablak. Az eredeti hajó déli oldalán díszítetlen ívmezejű, bélletes portálé befalazva. A szentély külső falfestései középkoriak.

Nagykolos / Apátkolos (Klížské Hradište)

A kicsi Szt. Mihály temetőkápolna vélhetőleg a XII. sz. előtt épült. Csonkakúp alakú, alacsony, ablaktalan tornyába a templom belsejéből eredeti csigalépcső visz, melyről a karzat is megközelíthető. A félköríves szentély átkötés nélkül vezet a hajóba. A szentélyen egy, a hajón két résablak van. A szentély déli falán nagy ülőfülke.

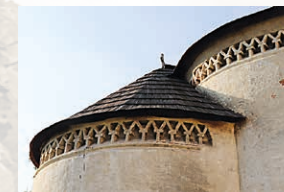
Szokolca (Skalica)

A feltehetően a XI-XII. században, természetből épült kerektemplom, patkó formájú szentéllyel, keresztelőkápolna vagy csontház lehetett. A XIV. században épült védőfalba bástyaként vagy őrtoronyként belefoglalták. A XVII. századi, barokk felújítás során magasították és kupolát kapott. Belsejében XV. századi freskók. Ma múzeum.

Vágkeresztúr (Križovany nad Dudváhom)

Az eredeti, XIII. századi, félköríves szentélyű rotunda ma egy 1930-ban épült templom oldalkápolnája. A koronapárkány alatt cikkcakkdíszekkel áttört fríz fut körbe. A szentélyen tölcserbélletes ablak néz keletre. Belül hatágú csillagot formázó, kőbor-dán nyugvó boltozat. Festett diadalív.

Zobordarázs (Dražovce)

módosított torony. A templom körül sírok a XI-XVII. századból.

A XI-XII. században épült kis Szt. Mihály templomnak félköríves, téglából falazott, normann jellegű farkasfogfrízzel díszített szentélyén két rézsúablak. A hajó déli oldalán három kis, félköríves tölcserablak. A kegyúri karzatot is kőből falazták, fölötté a XIX. században